

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

B.V.D.

77 6086/13

Aan Zijne Excellentie
de Minister-President
Plein 1813 no. 4
te
's-GR A V E N H A G E

26 OKT. 2001

Deze rubricering is
bevestigd na 53 jr.

Onderwerp:
CPN-partijbestuurszitting Nr. 743.577
op 19 en 25 april 1964.

's-Gravenhage, 29 mei 1964
Stadhoudersplantsoen 25

Bijlage(n): 1

Hierbij heb ik de eer Uwe Excellentie een
rapport aan te bieden betreffende "CPN-partijbe-
stuurszitting op 19 en 25 april 1964".

HET HOOFD VAN DE DIENST

Mr. J.S. Sinninghe Damsté

Behoort bij schrijven no. 743.577

Ex. 10.

26 OKT. 2001

Dit exemplaar bestaat uit 12 bl.

Deze rubricering is
beëindigd na 50 jr.

CPN-PARTIJBESTUURSZITTING OP 19 EN 25 APRIL 1964

S a m e n v a t t i n g

Op 19 en 25 april j.l. vonden in Amsterdam vergaderingen van het partijbestuur der CPN plaats, waar o.m. de taken voor de naaste toekomst werden besproken en de "verkiezing" plaats vond van de leden van dagelijks bestuur en secretariaat.

In politiek opzicht leverden de zittingen weinig nieuwe gezichtspunten op, althans vergeleken met het 21ste congres van de partij, dat van 28-30 maart j.l. werd gehouden. Belangwekkender waren evenwel de organisatorische aspecten ervan.

Zo werd het dagelijks bestuur van de partij ingekrompen van 13 tot 8 man, terwijl het secretariaat werd uitgebreid van 4 tot 5. Dit betekent, aangezien alle secretariaatsleden tevens deel uitmaken van het dagelijks bestuur, dat het secretariaat in het dagelijks bestuur in de meerderheid is, zodat het - anders dan voorheen - dit bestuur geheel naar zijn hand kan zetten.

In de praktijk houdt dit in, dat de beleidsbeslissingen niet meer in het dagelijksbestuur van de partij vallen maar in het secretariaat. Derhalve kan men stellen dat de partijleider Paul de Groot - die herkozen werd als voorzitter - zijn greep op het dagelijks bestuur, en daarmee op de partijorganisatie in ruimere zin, heeft versterkt.

Ook zou men uit de aangebrachte mutaties kunnen opmaken, dat van de nieuwe CPN-leiding geen grotere tegemoetkoming tegenover de dissident-communistische Socialistische Werkers Partij (SWP) te verwachten is.

Dit exemplaar bestaat uit 12blz.

26 OKT. 2001

- 2 Deze rubricering is
beëindigd na 50 jr.CPN-PARTIJBESTUURSZITTING OP 19 EN 25 APRIL 19641. Algemeen

Op 19 april 1964 belegde de CPN in Amsterdam een partijbestuurszitting ter bespreking van de resultaten van het jongste CPN-congres (28-30 maart j.l.), ter vaststelling van de taken van het aldaar gekozen nieuwe partijbestuur en toewijzing daarvan aan bepaalde functionarissen, alsmede ter "verkiezing" van de leden van dagelijks bestuur en secretariaat.

Aangezien het niet mogelijk bleek de agenda op 19 april geheel af te werken vond op 25 april een vervolgzitting plaats.

De inleidingen, waarmee de partijbestuursvergadering op 19 april startte, werden gehouden door partijsecretaris Henk Hoekstra en partijvoorzitter Paul de Groot.

Hoekstra belichtte de gang van zaken rondom het gehouden congres, alsmede de taken van het nieuwe partijbestuur. De Groot vulde dit aan met zijn visie op de partijorganisatie en op de CPN-relatie tot de zusterpartijen en besprak vervolgens met name de functieverdeling. Het centrale thema in beide speeches was wederom de eenheidspolitiek van de CPN. Hierover uitten beide inleiders zich bepaald optimistischer dan over de organisatorische situatie in de partij; sterker nog dan op het congres bleek dit laatste punt de CPN-leiding met zorg te vervullen.

Op de inleidingen volgde de gebruikelijke discussie, die vooral t.a.v. de functieverdeling interessante aspecten vertoonde.

Tot dusver maakte de CPN-leiding officieel weinig bekend over hetgeen besproken werd, zulks in tegenstelling tot de publiciteit, welke gegeven werd aan het onlangs gehouden congres van de partij.

In "de Waarheid" van 27 april j.l. werden slechts de nieuwe samenstelling van dagelijks bestuur en secretariaat gepubliceerd.

2. Politieke vraagstukken

Hoekstra zei de grote belangstelling voor het jongste congres, zowel binnen als buiten de partij, en de z.i. gebleken waardering van

26 OKT. 2001

Dit exemplaar bestaat uit 12 blz. Deze rubricering is beëindigd na 50 jr.

- 3 -

de buitenlandse zusterpartijen voor de CPN-stellingname in het algemeen, hogelijk te appreciëren.

Hij sprak er echter zijn teleurstelling over uit - evenals ten congresse De Groot reeds had gedaan - dat de bedoelingen van de partijleiding met haar "nieuwe oriëntering" binnen de partij tot dusver minder goed werden begrepen dan daarbuiten, d.w.z. in "burgerlijke" kring.

Hij meende in dit verband er goed aan te doen nog eens de hoofdpunten aan te stippen, waarop de eenheidspolitiek - met als uiteindelijk culminatiepunt "de hereniging van de arbeidersbeweging" - zich in de naaste toekomst zou dienen te richten.

Verdediging van de democratie

Dit punt had op het congres slechts summier aandacht gekregen, i.c. in verband met de kwesties rondom het huwelijk van Prinses Irene. Volgens Hoekstra verdiende deze zaak echter de bijzondere aandacht van de partij, nu politici als Mr. Cals en professor Oud met hernieuwd élan hun ideeën propageerden inzake herziening van de samenstelling van de beide Kamers der Staten Generaal en wijziging van het kiesstelsel. Hoekstra toonde zich over deze ontwikkeling kennelijk niet alleen verontrust, omdat veranderingen in het stelsel van evenredige vertegenwoordiging de CPN uit het parlement zou kunnen doen verdwijnen, maar vooral omdat zich ook in socialistische kring (hij noemde o.m. dr. W. Drees Sr.) voorstanders van dergelijke ideeën zouden bevinden. En dat kwam de door de CPN zozeer gepropageerde eenheidspolitiek uiteraard niet ten goede.

De partij zou zich er z.i. dan ook met name op toe moeten leggen meer bekendheid te geven aan geluiden uit PvdA-en NVV-milieu, die op verzet tegen deze "gaullistische" denkbeelden duiden.

Overigens vond ook de CPN - aldus Hoekstra - dat de werkwijze van parlement en kamercommissies in velerlei opzicht te wensen overlaat. De partij zou ten deze dan ook streven naar verbeteringen en daartoe voorstellen kenbaar maken.

Dit exemplaar bestaat uit 12 blz.

26 OKT. 2001

Deze rubricering is
beëindigd na 50 jr.

- 4 -

Tegen een Europese atoommacht

Een bijzonder aangrijpingspunt voor de eenheidspolitiek zag Hoekstra in de strijd tegen een Europese kernmacht, omdat hiertegen ook in PvdA-kring - getuige het rapport van de commissie ~~Ruygers~~ - ernstige bezwaren bestaan. Ook op dit punt zou de CPN, door het geven van juiste voorlichting en vooral door het voeren van acties, de massa - maar ook de middengroepen - in beweging moeten brengen.

Hoekstra prees in dit verband de eenheid in de vredesbeweging (met name tussen het Comité 1961 en de Nederlandse Vredesraad), zoals die zich in de gemeenschappelijke demonstratie op 4 april manifesteerde. Nieuwe initiatieven in deze richting zouden zeker de instemming van de CPN-leiding genieten.

Om het welslagen van dergelijke activiteiten te bevorderen, zou z.i. vooral ook de weg van het persoonlijk gesprek met PvdA-leden op afdelingsniveau moeten worden bewandeld.

De loonstrijd

Hoewel de loonstrijd in de CPN-propaganda van de afgelopen maanden nog het voornaamste punt van het program van actie was, ook al met het oog op de eenheidspolitiek, werd dit onderwerp door Hoekstra in zijn rede toch naar de derde plaats verwezen op de ranglijst van de partijpolitieke desiderata.

Aangezien thema's als deze een tactische betekenis hebben, dwz. worden bepaald door de urgentie van het ogenblik, is zulks overigens niet verwonderlijk. De loonpolitiek, hoewel bij voortduring een centraal punt in het CPN-program, genoot immers vooral de aandacht van de partijleiding door de kwestie van de cao-vernieuwing rond de jaarwisseling, doch boette nadien enigszins aan actualiteit in.

De CPN - aldus de inleider - zou de loonstrijd niettemin tot "Leitmotiv" maken voor haar 1 mei-viering en voor de betoging van de ouden van dagen in Utrecht op 9 mei.

De CPN als autonome partij

Paul de Groot beklemtoonde in zijn inleiding nog eens de auto-

Dit exemplaar bestaat uit 12 blz.

26 OKT. 2001

Deze rubricering is
beëindigd na 2 jr.

nomie van zijn partij en de betekenis daarvan voor de eenheidspolitiek.

Evenals in zijn bekende rede van 18 juli 1963 wraakte hij "de enorme beïnvloeding van buitenaf", i.c. van de zijde van de CPSU en van de Chinese CP. De Groot vreesde als gevolg hiervan desorganisatie van de partij. Hij wilde de partij niet in het Sino-Sowjet-conflict betrokken zien. De CPN moest z.i. ophouden een klakkeloze verdedigster van de Sowjet Unie te zijn. Met name aan haar haatcampagne tegen de Chinezen wilde de Groot niet meedoen.

De CPN zou haar internationale contacten daarom z.i. ook tot een minimum moeten terugbrengen.

3. Organisatorische vraagstukken

a. De taak van de nieuwe leiding

Het gevaar van fractievorming van buitenaf beklemtoonde naar de mening van de partijvoorzitter de noodzaak van een homogene leiding, die er primair op toe zou zien de interne discipline te handhaven en waar nodig te herstellen. Deze zelfde discipline had het vorige partijbestuur in staat gesteld met succes tegen het revisionisme (belichaamd in de Socialistische Werkers Partij, S.W.P.) te strijden.

Tegen het democratisch centralisme als leidend organisatiebeginsel was de laatste tijd, ook binnen het dagelijks bestuur van de partij, z.i. wat te veel gezondigd. Niet ieder was zich steeds van zijn grote verantwoordelijkheid bewust geweest. Het dagelijks bestuur behoefde z.i. niet groot, maar wel sterk en eensgezind te zijn.

Een sterke, tot coördinatie bekwame leiding was vereist, om de eenheidspolitiek met beleid en volharding uit te voeren, om de toegenomen bedilzucht van de districtsbesturen in te tomen en om een eind te maken aan de organisatorische zwakte van de partij (door leden - en abonnee-werving, door financiële acties, door scholing, door verbetering van het bedrijfswerk). Dit alles vroeg dan ook om beproefde, door de strijd gestaalde krachten, ook op districts- en afdelingsniveau.

26 OKT. 2001

Dit exemplaar bestaat uit 12 blz. Deze rubricering is beëindigd na 50 jr.

- 6 -

In dit verband wees De Groot er met klem op, dat de partij er niet louter uit (eenheids)politieke overwegingen naar streefde haar invloed onder de massa uit te breiden, doch dat dit alleen al nodig was om het voortbestaan van de partij mogelijk te maken. De CFN-voorzitter noemde de positie, waarin de partij verkeert, ronduit hachelijk. In financieel opzicht was zij, vergeleken met een jaar terug, z.i. zelfs ernstig achterop geraakt.

b. De kandidaten-bespreking

De door De Groot en Hoekstra ingeleide beoordeling van de kandidaten voor het dagelijks bestuur en het secretariaat leverde in het algemeen een positief beeld op voor de volgende partijbestuurders (in alfabetische volgorde):

M. Bakker (lid van het oude dagelijks bestuur; lid Tweede Kamer). De Groot verweet Bakker - bij alle waardering voor zijn parlementaire werk - een te grote eenzijdigheid in zijn houding tegenover de PvdA. Bakker had z.i. te weinig oog voor de zich in deze partij ontwikkelende linkse krachten en staarde zich teveel blind op de rechte elementen daarin. Bij Bakkers beschouwingen in de Tweede Kamer was dit De Groot herhaaldelijk gebleken.

(lid van het oude dagelijks bestuur en secretariaat, belast met het landelijk bedrijfswerk).

Hoekstra erkende, dat in het bedrijfs- en vakverenigingswerk veel had bereikt, met name in Amsterdam, waar hij zijn grootste kracht ontplooidde. Ten aanzien van het bedrijfswerk buiten Amsterdam toonde hij z.i. evenwel in het algemeen te weinig initiatief. Hoekstra en De Groot pleitten er dan ook voor betrokkene te blijven belasten met het bedrijfswerk in de hoofdstad, doch de landelijke verantwoordelijkheid voor dit werk in handen te geven van voorzitter van het "Centrum" (voormalige EVC-1958)

Enkele discussianten hadden zoveel vertrouwen in , dat zij hem de landelijke leiding van het bedrijfswerk wilden laten behouden.

- 7 -

Dit exemplaar bestaat uit 12 blz.

26 OKT. 2001

Deze rubricering is
beëindigd na 50 jr.

- 7 -

(sinds het 21ste CPN-congres van maart j.l. lid van het partijbestuur; sedert 1958 directeur van "De Waarheid"). Hoekstra verklaarde betrokkene een zeer geschikte figuur voor de functie van organisatie-secretaris (tot dusver de taak van Hoekstra) te achten, vooral met het oog op de behoefte aan meer coördinatie van het partijwerk in de eerder aangeduide zin.

Paul de Groot sloot zich hierbij aan en prees om zijn betrouwbaarheid en goede staat van dienst (zowel voor, tijdens als na de oorlog) en om zijn capaciteiten als "pleitbeslechter" bij geschillen tussen partijgenoten. De Groot stelde voor, de vrijgekomen functie van "Waarheid"-directeur te doen vervullen door het Amsterdamse partijbestuurslid

De discussianten konden zich in het algemeen met deze voorstellen verenigen.

(lid van het oude dagelijkse bestuur).

Enkele discussianten hadden niet bepaald bezwaar tegen de candidaatsstelling van voor het dagelijks bestuur, maar wel voor het secretariaat als verantwoordelijk man voor het landelijk bedrijfswerk. Dit temeer, waar zelf verklaarde erg tegen deze taak op te zien. Men vreesde, dat het deze kandidaat aan initiatief en doorzettingsvermogen zou ontbreken. Anderen, zoals zagen in echter juist de voor dit werk bij uitstek geschikte man, ook al omdat hij de nodige autoriteit zou bezitten.

H. Hoekstra (lid van het oude dagelijks bestuur; tot dusver organisatiesecretaris, o.m. verantwoordelijk voor de partijbeveiliging).

Paul de Groot betoogde, dat men in het dagelijks bestuur "in het algemeen" goede ervaringen met Hoekstra had opgedaan. Hij stelde voor Hoekstra aan te wijzen als verantwoordelijk man voor de internationale verbandingen. De Groot, die deze taak tot dusver in feite alleen vervulde, wilde daarvan thans gaarne ontheven worden; dit werk was - naar hij zei - in de afgelopen jaar een bron van ergernis voor hem geweest. (Opm.: Hoewel de benoeming van Hoekstra in deze nieuwe functie - gezien zijn vele buitenlandse reizen in De Groots gezelschap - op

26 OKT. 2001

Dit exemplaar bestaat uit 12 blz. Deze rubricering is beëindigd na 5 jr.

- 8 -

zichzelf geen verrassing vormt, is zij toch een uiting van De Groot's vertrouwen in deze medewerker. Daarnaast heeft deze benoeming voor De Groot het voordeel zich te kunnen onttrekken aan de verantwoordelijkheid voor eventuele fouten in het buitenlandse CPN-beleid in de naaste toekomst.)

J.(Jaap) Wolff (lid van het oude dagelijks bestuur; tot dusver administratief secretaris, o.m. belast met toezicht op de mantelorganisaties en op de financiën van de partij).

De Groot prees Wolff om het vele werk dat hij had verzet. Het was evenwel noodzakelijk geworden hem van een deel van zijn administratieve taken te ontlasten, mede omdat het wenselijk was hem het hoofdredacteurschap op te dragen van het theoretisch maandblad "Politiek en Cultuur" (eerder o.l.v. F. Baruch) en ook al omdat De Groot wilde voorstellen hem te belasten met de leiding van een op te richten politiek-theoretisch instituut van de partij, o.m. ten dienste van de scholing.

Voor de functie van administratief secretaris zou volgens de CPN-voorzitter het nieuwe partijbestuurslid - hoewel niet kandidaat voor een functie in dagelijks bestuur en secretariaat - een geschikte figuur zijn. Hij zou kunnen worden "toegevoegd" aan Wolff.

J.F. (Joop) Wolff (lid van het oude dagelijks bestuur, hoofdredacteur van "De Waarheid").

Hoekstra achtte Joop Wolff, die een slechte gezondheid geniet, fysiek niet in staat de volle verantwoordelijkheid voor zijn functie te dragen. Hij had dringend behoefte aan assistentie. Hoekstra en De Groot - maar ook de overige partijbestuursleden - wisten hiervoor nog geen goede oplossing.

De Groot merkte op, dat aan een sterke leiding van de krant vooral behoefte bestond met het oog op de noodzakelijke nieuwe vormgeving van het blad: "De Waarheid" moest namelijk aantrekkelijker gemaakt worden voor de periferie van de partij en voor de buitenwacht. Ook bestond z.i. behoefte aan objectieve voorlichting over de situatie in de Sovjet Unie, die - met name in economisch opzicht - bepaald niet

- 9 -

26 OKT. 2001

Dit exemplaar bestaat uit 12 blz.

Deze rubricering is
beëindigd na 30 jr.

- 9 -

zo rooskleurig was als "De Waarheid" vaak had willen doen geloven.

De candidatuur van De Groot (voor lidmaatschap van het dagelijks bestuur en het voorzitterschap) vormde - typerend voor zijn uitzonderlijke positie - geen object van bespreking.

Verschillende discussianten gingen zich te buiten aan strijkages aan het adres van hun partijleider naar aanleiding van zijn inleiding en vanwege het door hem in de voorbije periode gevoerde beleid.

Gezien de verhoudingen binnen het partijbestuur is het dan ook niet verwonderlijk, dat De Groots voorstellen - als boven omschreven - nagenoeg kritiekloos werden aanvaard. Niet ten onrechte noemde De Groot zelf de discussie "zwak"!

In het dagelijks bestuur werden derhalve gekozen: M. Bakker, P. de Groot, H. Hoekstra, Jaap Wolff en Joop Wolff. Verder werd De Groot als voorzitter herkozen en werden H. Hoekstra, en Jaap Wolff tot secretarissen benoemd.

Uit het dagelijks bestuur verdwenen bijgevolg: F. Baruch, H. Verheij en verder de reeds op het jongste CPN-congres uit het partij-bestuur verwijderde functionarissen (politiek secretaris van het district Amsterdam) en (tot december 1963 politiek secretaris van het district Zaanstreek). Uit het secretariaat verdween

Dat Baruch, en Verheij niet voor herverkiezing in het dagelijks bestuur in aanmerking kwamen, lag - na hun negatieve beoordeling ter partijbestuurszitting - wel in de lijn der verwachtingen. Het volgende werd hierover bekend:

F. Baruch (voorheen hoofdredacteur van "Politiek en Cultuur").

Hoekstra en De Groot verweten Baruch in de eerste plaats, dat hij zich tijdens zijn vacantie in de Sowjet Unie in de zomer van 1963 door de CPSU-autoriteiten hun visie op het conflict met Peking had laten opdringen en vervolgens gepoogd had deze visie bij het dagelijks bestuur van de CPN ingang te doen vinden. Baruch had zich hiervoor vlg. Hoekstra niet mogen lenen. De Groot verklaarde, dat de partij aan

26 OKT. 2001

Dit exemplaar bestaat uit 12 blz.

Deze rubricering is
beëindigd na 5^e jr.

- 10 -

dergelijk optreden voor goed een einde moest maken, temeer waar soortgelijke pogingen in het recente verleden ook t.a.v. andere partijgenoten waren ondernomen. De partijvoorzitter memoreerde in dit verband nog hoe hij b.v. zelf in 1960 had bloot gestaan aan kritiek en druk van Sowjet-zijde n.a.v. het toenmalige CPN-besluit tot opheffing van de EVC.

De partijleiding had z.i. dan ook geen behoefte aan "oog en oor" van Moskou in haar gelederen. Daarom had de CPN-leiding in juli 1963 trouwens ook reeds besloten geen partijgenoten meer met vakantie naar de Sowjet Unie te laten gaan.

Baruch verwierp deze kritiek als onbewezen insinuaties.

Verder werd Baruch door De Groot beschuldigd van eigengereid optreden en het verkondigen van niet door de partijleiding gesanctioneerde opvattingen, o.m. tot uitdrukking gekomen in een recent interview met "Kontrast", het communistisch kwartaalschrift voor kunstenaars en intellectuelen. Blijkens het desbetreffende artikel had Baruch betoogd, dat de ondernemers zich in de toekomst mogelijk gedwongen zouden zien de loonsverhoging uit de winsten te betalen in plaats van deze in prijsverhogingen om te zetten.

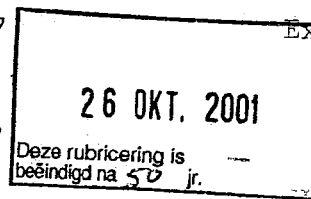
Ook als hoofdredacteur van "Politiek en Cultuur" zou Baruch tekort zijn geschoten. De meeste discussianten konden zich met de op Baruch geleverde kritiek wel verenigen en achtten hem - gezien ook zijn reacties - niet geschikt voor een plaats in een homogeen dagelijks bestuur.

De Groot leidde uit Baruch's houding tenslotte nog af, dat de partijleiding in de toekomst te maken zou krijgen met permanente oppositie van zijn kant.

Tj. Jager (in het verleden belast met het vredeswerk; lid van de Tweede Kamer).

De Groot had waardering voor Jagers parlementaire werk, al meende hij dat betrokkene daar wel eens wat teveel in opging.

Jager was echter tekortgeschoten in de tijd, dat hij nog met het vredeswerk was belast en ook zijn assistentie voor {

(bij het bedrijfswerk) was geen succes geweest. Zijn verdwijning uit het d.b. moest Jager overigens niet direct als een degradatie opvatten.

H. Verheij (belast met het gemeenteraadswerk).

T.a.v. Verheij herhaalde Hoekstra de ook in het verleden meermalen tegen hem geuite kritiek, dat hij tijdens de langdurige afwezigheid van De Groot in 1962 te aarzelend leiding had gegeven aan de partij (met name toen eenheid van actie met de socialisten tegen de Nieuw-Guinea-politiek der regering een geboden zaak was).

De Groot op zijn beurt memoreerde de bezwaren van de partijleiding tegen Verheij i.v.m. diens gebrek aan medewerking bij het partijonderzoek van de afgelopen jaren naar zijn rol in de bezettingstijd. Verheij had zich naar aanleiding van de vroeger op hem uitgebrachte kritiek voorts te veel geïsoleerd van zijn medebestuurders en zich teruggetrokken in het gemeenteraadswerk (waarmede hij sedert september 1962 landelijk is belast), welke taak hij overigens tot volle tevredenheid van de partijleiding vervulde. Opmerkelijk was, dat Verheij zelf alle op hem uitgebrachte kritiek onderschreef. Slechts enkele partijbestuurders hadden de vrijmoedigheid op te merken, dat de fouten van Verheij zich aan hun oordeel onttrokken.

Conclusie

In politiek opzicht leverden de afgelopen zittingen van het CPN-partijbestuur weinig nieuwe gezichtspunten op althans vergeleken met het jongste congres van de partij; zij het, dat met name verschillende uitspraken van De Groot over de verhouding tussen CPN en CPSU markant blijven. De Groots vrijmoedigheid en openhartigheid in dit opzicht illustreerden nogmaals zijn vastberadenheid om de CPN uit haar nationaal isolement te bevrijden; om haar - met het oog op haar eenheidspolitiek ook - te ontdoen van het odium der Moskou-gebondenheid.

Interessanter was evenwel het beeld, dat de onderhavige partijbestuursvergaderingen boden omtrent de partij in organisatorisch opzicht. Overziet men het vergaderingsresultaat (i.c. de mutaties in

26 OKT. 2001

Deze rubricering is
beëindigd na 50 jr.

Dit exemplaar bestaat uit 12 blz.

- 12 -

de leiding) vanuit deze gezichtshoek, dan komt men tot de volgende slotsom.

Het dagelijks bestuur van de partij werd ingekrompen van 13 tot 8 man, terwijl het secretariaat - als men De Groot meerekent - werd uitgebreid van 4 tot 5. Dit betekent, aangezien alle secretariaatsleden tevens deel uitmaken van het dagelijks bestuur, dat het secretariaat in dit bestuur in de meerderheid is (5 van de 8), zodat het anders dan voorheen (4 van de 13) het d.b. geheel naar zijn hand kan zetten. In de praktijk houdt dit in, dat niet in het dagelijks bestuur de beleidsbeslissingen vallen (zoals men in september 1962 met de toenmalige reorganisatie aan de partijtop beoogde) maar in het secretariaat. Derhalve kan men stellen dat Paul de Groot zijn greep op het dagelijks bestuur, en daarmee op de partijorganisatie in ruimere zin, heeft versterkt. Dit spreekt temeer, als men in aanmerking neemt, dat de beide nieuwe secretarissen - en bij uitstek als paladijnen van De Groot kunnen worden aangemerkt. Tevens kan men stellen dat met Baruch en Verheij twee gematigde figuren, en naast politieke welhaast ook persoonlijke tegenstanders van De Groot, uit het d.b. verdwenen.

Voorts zou uit de aangebrachte wijzigingen kunnen worden afgeleid, voor zover zulks uit het verloop van het jongste partijcongres al niet duidelijk werd, dat van de huidige bewindhebbers in "Felix Meritis" geen tegemoetkoming jegens "renegaten" of "revisionisten" (in de SWP) te verwachten is. Ook zouden de nieuwe benoemingen kunnen worden gezien als illustraties van het aantrekken van oudere kameraden, met als oogmerk: het scheppen van een garantie tegen een "afglijden naar rechts".

De aandacht gaat thans uit naar de districtsconferenties van de CPN, in de loop van mei te houden, waar de 17 partijgewesten hun nieuwe besturen zullen kiezen. In het licht van het voorgaande is daarbij vooral de vraag interessant of ook hier van "veroudering" der bestuursgelederen sprake zal zijn.

29 mei 1964